

2020Z04218

Vragen van het lid Leijten (SP) aan de Staatssecretarissen van Financiën over de *Fraude Signalering Voorziening (FSV)* (ingezonden 4 maart 2020).

Vraag 1

Wanneer bent u op de hoogte gesteld van het bestaan van de Fraude Signalering Voorziening (FSV)? (1)

Antwoord vraag 1:

Wij zijn naar aanleiding van persvragen van RTL Nieuws en Trouw op 18 februari 2020 op de hoogte gesteld van het feit dat er binnen de Belastingdienst een applicatie met de naam Fraude Signalering Voorziening (FSV) is.

Vraag 2

Erkent u dat het bestaan van een zwarte lijst, waarin nota bene ook nog antidatering en ongelogde mutaties mogelijk zijn, totaal onwenselijk is voor een overheidsdienst? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 2

Er is bij de Belastingdienst een applicatie genaamd Fraude Signalering Voorziening (FSV), die primair gebruikt wordt voor de vastlegging van signalen (zoals tips en kliks en Meld Misdad Anoniem) en (externe) informatieverzoeken. De Belastingdienst heeft een belang bij het gebruik van een signaleringssysteem. In de brief die wij u met deze beantwoording hebben doen toekomen, gaan wij hier uitgebreid op in. Het gebruik van een dergelijke applicatie is toegestaan om misbruik en fraude te voorkomen en te bestrijden, mits wordt voldaan aan de normen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Dat was bij de applicatie niet het geval. De FSV was met onvoldoende waarborgen omkleed. Om die reden is de applicatie door de Belastingdienst uitgeschakeld en wordt de applicatie op dit moment dus niet gebruikt.

Vraag 3

Heeft u zich op de hoogte gesteld van het in de gegevensbeschermingseffectbeoordeling beschreven 'recente memo voor de stas over fraudemeldpunten'? Zo neen, waarom niet?

Antwoord vraag 3:

Wij zijn naar aanleiding van Kamervragen op de hoogte gesteld van dit document. Het memo geeft een overzicht van de bestaande fraudemeldpunten binnen de Belastingdienst. In het memo wordt niet op de applicatie FSV ingegaan.

Vraag 4

Kunt u de Kamer het memo zoals vermeld op pagina 18 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling doen toekomen? Zo neen, waarom niet?

Antwoord vraag 4:

Ja. Het memo is bijgevoegd bij de beantwoording.

Vraag 5

Kunt u verklaren hoe het kan dat u op 27 februari 2020 een brief over de stand van zaken aan de Kamer stuurt (2) en een dag later – zonder enig signaal naar de Kamer – een systeem uit de lucht moet halen dat te maken heeft met fraudesignalen?

Antwoord vraag 5

De Belastingdienst heeft FSV op 28 februari 2020 uit de lucht gehaald. De brief waar u aan refereert is op 27 februari 2020 verstuurd. Dit heeft elkaar gekruist.

Vraag 6

Met opmerkingen []: Zoals tijdens call opgemerkt is deze opmerking mogelijk te sterk voor de feitelijke situatie

Waarom wordt in de beantwoording van de Kamervragen over de afwikkeling van de Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) 11-gedupeerden niet geantwoord dat ook uit FSV-dagboek documenten komen voor de persoonlijke dossiers van ouders? (3)

Antwoord vraag 6

Onderdelen van dossiers van toeslaggerechtigden komen uit een groot aantal verschillende databronnen. Met name bij dossiers die zien op oude toeslagjaren, de periode 2006 - 2010, komt de informatie uit een grote diversiteit aan bronnen. Ook FSV-dagboek documenten kunnen derhalve naast vele andere documenten voorkomen in een persoonlijk dossier van ouders.

PM blijft staan de vraag waarom niet genoemd?

Met opmerkingen : Geen enkele databron is bij naam genoemd? Dus FSV ook niet? Of geen uitputtende lijst toegevoegd?

Vraag 7

Kunt u aangeven hoeveel mensen uit FSV zijn gewist door de opschoonactie in het vierde kwartaal van 2019? Is het juist dat bij de start van de opschoonactie meer dan dubbel zoveel mensen als gemeld in FSV zaten?

Antwoord vraag 7

In FSV staan zowel natuurlijk personen en rechtspersonen geregistreerd. In het vierde kwartaal 2019 is de opdracht voor de schoning gegeven, die is toen niet uitgevoerd. De schoning is op 27 februari 2020 uitgevoerd. Bij deze schoning zijn 143.574 natuurlijke personen of rechtspersonen verwijderd. Zie hieronder een overzicht van de aantallen voor en na schoning.

	Personen	Rechts- personen	Onbekend	Totaal
Vóór schoning	244.273	85.350	6	329.629
Na schoning	133.508	52.542	5	186.055
Verwijderd	110.765	32.808	1	143.574
Onbekend: niet bestaande identificatie.				

Vraag 8

Is de digitale informatie over de opzet en resultaat van de uitgevoerde opschoonactie beschikbaar gehouden voor verantwoording en onderzoek?

Antwoord vraag 8

Ja, de database is zowel vóór als na schoning veiliggesteld. Ook de specificatie van de schoning is veiliggesteld.

Vraag 9

Op welke wijze zijn de gegevens die bij de opschoonactie zijn verwijderd uit het FSV-informatiesysteem in een beveiligde omgeving opgeslagen voor verantwoording, audits en onderzoek?

Antwoord vraag 9

Bij de opschoonactie zijn gegevens uit FSV verwijderd. Op 2 maart 2020 is de back-up van 26 februari 2020 veiliggesteld en in een beveiligde omgeving opgeslagen. Daarmee is er inzicht in de situatie van voor de schoning. De back-up kan geraadpleegd worden voor verantwoording, audits en onderzoek.

Vraag 10

Erkent u dat als deze gegevens weg zijn, daar dan ook veel signalen van gedupeerde ouders tussen zitten en dat hiermee mogelijk bewijsmateriaal voor die ouders van onbehoorlijke behandeling is vernietigd?

Antwoord vraag 10

Zoals bij het antwoord op vraag 8 en 9 aangegeven is er een back-up veiliggesteld en zijn deze gegevens niet vernietigd.

Vraag 11

Bent u bereid om ook de data die in de zo genoemde digitale kluis zijn opgeslagen beschikbaar te brengen om zo alsnog te achterhalen wie er in stonden?

Antwoord vraag 11

Zoals bij vraag 9 aangegeven is de backup van FSV met daarin de situatie vóór de schoning veiliggesteld. Er is geen informatie uit FSV in de digitale kluis opgenomen.

Vraag 12

Bent u bereid om iedereen die in FSV aangemeld is, op de hoogte te stellen van de vermelding op de zwarte lijst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 12

In de begeleidende brief zijn we ingegaan op welke wijze men inzage kan krijgen over de registratie in FSV.

PM aanvullen

Vraag 13

Bent u bereid om mensen die bij de opschoningsactie verwijderd zijn uit FSV daarvan op de hoogte te brengen, mits de gegevens nog te achterhalen zijn – wellicht via systeemdumps? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 13

In de begeleidende brief zijn we ingegaan op welke wijze men inzage kan krijgen over de registratie in FSV.

PM aanvullen

Vraag 14

Wat wordt precies bedoeld met 'tijdelijk' uit de lucht gehaald? Welke verbeteringen moeten hoe dan ook worden toegepast voor het weer in gebruik nemen van FSV?

Antwoord vraag 14

In de bijgevoegde brief wordt uitgebreid toegelicht waarom het voor de Belastingdienst noodzakelijk is om een applicatie zoals FSV te hebben en welke verbeteringen nodig zijn om FSV weer in de lucht te krijgen. Met "tijdelijk" wordt bedoeld dat FSV niet wordt gebruikt zolang er niet wordt voldaan aan de vereisten van de AVG. De Belastingdienst onderzoekt of en zo ja, wanneer kan worden voldaan aan de vereisten van de AVG en wanneer FSV weer in gebruik kan worden genomen. Daarvoor wordt vooraf advies aan [] gevraagd. Indien er restricties overblijven is er tevens de verplichting om de AP te raadplegen.

Met opmerkingen [] : Attentiepunt: als het anders is, dan moet dit antwoord ook aangepast worden.

Vraag 15

Erkent u dat de noodmaatregelen, zoals beschreven op pagina 18 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling, geen garantie boden op de rechtmatigheid van de werking van de persoonsgegevens in FSV? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 15

Ja, dit klopt. De gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) is uitgevoerd op de applicatie en niet op de verwerkingen in het kader van de verschillende toezichtprocessen waarbij FSV één van de te gebruiken applicaties is. De rechtmatigheid van de verwerkingen in de toezichtprocessen is getoetst bij het implementatietraject voor de AVG in 2018. Bij de uitvoering van de GEB is gekozen voor een beperkte reikwijdte: alleen de applicatie en niet individuele verwerkingen uit het toezichtproces. Hierdoor heeft de GEB het effect van een audit op de applicatie FSV en zijn de beschreven noodmaatregelen geen noodmaatregelen om te voldoen aan de eisen van de AVG, maar om de applicatie te laten voldoen aan de eisen die daar al aan gesteld waren.

Vraag 16

Zijn er nog meer systemen binnen de Belastingdienst die kwetsbaar zijn als het gaat om de gegevensbescherming van belastingbetalers? Zo ja, hoeveel? Wat gebeurt er met deze risico's?

Antwoord 16

Bij de inwerkingtreding van de AVG op 25 mei 2018 is door de AP aangegeven dat voor bestaande verwerkingen niet meteen een GEB uitgevoerd moest zijn, maar dat bestaande verwerkingen periodiek (eens per drie jaar) beoordeeld moeten worden. Als gevolg van de uitkomst van de GEB FSV heeft de Belastingdienst besloten om versneld de applicaties uit de toezichtprocessen te beoordelen op de ontwerpprincipes van de AVG. In deze processen zitten vanuit privacy-perspectief de grootste risico's. De verwachting is dat dit onderzoek, gelet op de hoeveelheid aan formele en lokale applicaties binnen deze processen, minimaal zes maanden zal duren. Als we erachter komen dat bepaalde applicaties niet voldoen aan de ontwerpprincipes van de AVG, proberen we dat zo snel mogelijk te herstellen. De uitkomst van het onderzoek delen wij met uw Kamer.

Met opmerkingen : , voor zover dit nog niet gebeurd is.

(toelichting: dit klinkt alsof er sinds mei 2018 nog niets gebeurd is cq dat er voor die datum ook nog niets gebeurd was. Dat is toch niet zo?)

Vraag 17

Kunt u aangeven met welke overheidsinstanties gegevens uit FSV zijn gedeeld?

Antwoord 17

De Belastingdienst heeft, bijvoorbeeld op grond van artikel 54 van de wet SUWI, wettelijke verplichtingen om gegevens te verstrekken aan verschillende andere overheidsorganisaties. Daarnaast werkt de Belastingdienst op basis van verschillende convenanten, zoals het RIEC-convenant samen met andere overheidsorganisaties. Er is geen directe koppeling van FSV naar andere overheidsinstanties. Informatie uit FSV wordt dus niet automatisch en direct met andere overheidsorganisaties gedeeld. Wel is informatie uit FSV gebruikt bij samenwerking met andere overheidsinstanties, zoals bij casusbesprekingen in het kader van RIEC en het FEC. Het is niet te achterhalen welke informatie met welke instanties is gedeeld.

Vraag 18

Kunt u aangeven welke andere overheidsinstanties bron konden zijn voor opname in FSV?

Antwoord 18

Alle overheidsinstanties kunnen signalen melden bij de Belastingdienst.

Vraag 19

Wanneer en door wie is besloten tot de privacy impact analyse (PIA) voor FSV?

Antwoord 19

De Belastingdienst heeft op 20 augustus 2018 besloten tot het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

Vraag 20

Kunt u aangeven hoe het mogelijk is dat er in januari 2019 een zeer kritisch rapport wordt opgeleverd, waarin staat dat het systeem 'geen goede aansluiting (meer) heeft op de verwerkingsbeginselen van art. 5 AVG' en 'onvoldoende onderscheid tussen informatieverzoek en een signaal maar ook betekenis/gewicht van de informatie, leidt tot mogelijke stigmatisering van betrokkenen (zwarte lijst effect)' pas in februari 2020 leidt tot het tijdelijk uit de lucht halen van het systeem?

Antwoord vraag 20

In de begeleidende brief gaan wij uitgebreid in op de GEB, de genomen beslissingen en de tijdlijn.

Met opmerkingen : Genomen maatregelen en beslissingen???

Vraag 21

Wie heeft in die tussenliggende periode het rapport gekregen? Kunt u een tijdlijn maken wie, wanneer en met welke acties het rapport heeft besproken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 21

Bij de begeleidende brief is conform uw verzoek een tijdslijn gevoegd.

Vraag 22

Is het juist dat de betrokken [] een verleden heeft bij Belastingdienst/Toeslagen juist in de periode van de verhoogde inzet op mogelijke toeslagenfraude met Combinatieteams Aanpak Fraude (CAF)? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 22

Ik doe geen uitspraken over individuele medewerkers.

Met opmerkingen []: In vraag 1 en 3 staat "Wij" hier staat ineens "ik"

Vraag 23

Hoe vaak is FSV – middels dumps van de database – gebruikt als bron voor risicomodellen en datafundamenten van de afdeling Datafundamenten en Analytics (DF&A) alsmede voor IVT (Informatie Verstrekking Toeslagen)? Kunt u hiervan een overzicht geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 23

Dit overzicht kan de Belastingdienst op dit moment niet leveren. Hiervoor moet op het netwerk gezocht naar kopieën of exports van de database FSV. Hiervoor is contact nodig met een externe partij. Na oplevering van deze bevindingen zal analyse door de Belastingdienst plaats moeten vinden. Vanwege de corona crisis is het onderzoek met de externe partij helaas vertraagd. De verwachting is dat deze vraag niet eerder dan half april de eerste resultaten worden verwacht.

PM check termijn

Vraag 24

Kunt u aangeven hoe vaak er 'trends in beeld' zijn gebracht door het gebruik van meldingen in FSV, waarover gesproken wordt op pagina 5 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling?

Antwoord vraag 24

In de begeleidende brief zijn wij uitgebreid ingegaan op het gebruik van FSV binnen de Belastingdienst en het gebruik van de informatie als contra-informatie. Hiervoor zijn ook trends in beeld gebracht. Het is niet bekend hoe vaak dit is gedaan.

Vraag 25

Kunt u reconstrueren hoe FSV tot stand is gekomen? Wat was de aanleiding, hoe is de privacygevoeligheid getoetst, bijvoorbeeld met de voorloper van de Autoriteit Persoonsgegevens?

Antwoord vraag 25

In de begeleidende brief zijn wij uitgebreid ingegaan op het ontstaan van FSV. De voorlopers van FSV zijn voor zover na te gaan niet op privacy gevoeligheid getoetst.

Met opmerkingen []: Niet getoetst door een externe toezichthouder

Vraag 26

Is het tot stand komen van FSV onderdeel geweest van discussie en/of besluitvorming van de Ministeriële Commissie Aanpak Fraude? Zo ja, kunt u aangegeven wie op de hoogte is geweest van de discussie en/of het besluit?

Dat is hier toch de vraag?

Antwoord vraag 26

In de bijeenkomsten van de ministeriële commissie Aanpak Fraude is niet gesproken over FSV, zo blijkt uit de bij het ministerie van Algemene Zaken aanwezige verslagen.

Vraag 27

Hoe is de lijst van categorieën tot stand gekomen als het gaat om de persoonsgegevens die verwerkt werden (pagina 6 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling)?

Antwoord vraag 27

Hiervoor is aangesloten bij de persoonsgegevens die gebruikt worden in de verschillende processen die FSV gebruiken.

Vraag 28

Wat is de gedachte dat ook het zijn van gastouder als categorieën betrokken persoonsgegevens is opgenomen?

Antwoord vraag 28

Op deze wijze kon onderzocht worden of een gastouder dan wel kinderopvangcentrum reeds eerder betrokken was bij een melding.

Vraag 29

Kunt u voorbeelden geven van informatie-uitvragen van derden waar gebruik van werd gemaakt naast signalen van de Belastingdienst die werden geregistreerd en vastgelegd?

Antwoord vraag 29

Overheidsinstanties kunnen verzoeken doen om fiscale informatie. Dat loopt uiteen van gemeenten (bijv. o.g.v. art. 64 Participatiewet) tot UWV (bijv. o.g.v. art. 54 SUWI).

Vraag 30

Werd FSV ook met data gevoed uit andere bronnen dan het PIT? Wellicht van buiten de Belastingdienst?

Antwoord vraag 30

Ja. In zijn algemeenheid geldt dat FSV wordt gevoed met interne en externe signalen en informatieverzoeken.

Vraag 31

Kunt u aangeven uit welke bronnen werden persoonsgegevens verkregen voor FSV?

Antwoord vraag 31

De bron voor de persoonsgegevens was het signaal zelf. Dit werd aangevuld met bij de Belastingdienst bekende informatie.

Vraag 32

Kunt u aangeven waarom het opvragen van fiscale gegevens door een andere overheidsinstantie als signaal in FSV werd geregistreerd? Is de uitvraag van gegevens altijd een signaal voor potentiële fraude? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 32

De Belastingdienst registreerde informatieverzoeken van andere overheidsinstanties in FSV. Dit werd niet als signaal vastgelegd, hiervoor is een aparte rubriek in FSV. Om een informatie verzoek te verrijken tot signaal is er eerst nader onderzoek nodig. De enkele uitvraag van gegevens is dus geen signaal voor mogelijke fraude. In FSV was wel zichtbaar dat er een informatieverzoek was gedaan.

Vraag 33

Wat waren de achterliggende bevindingen bij de zinsnede op pagina 7 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling: *Er zijn tijdens het assessment voorbeelden genoemd van 'niet voorgenomen/bedoelde' verwerkingsvormen die functioneel wel mogelijk zijn en worden gebruikt: het raadplegen van de werkvoorraad van collega's en het maken van een 'systeemdump' via de excel-exportfunctie?* Kunt u aangeven waarin dat niet bedoeld of voorgenomen was? Hoe vaak werden deze opties gebruikt?

Antwoord vraag 33

De applicatie FSV kent een aantal zoekschermen zoals "mijn openstaande posten" en "raadplegen alle signalen". De individuele zoekschermen staan toe dat er geen enkel zoekcriterium meegegeven wordt. Effect is dan dat informatie over alle registraties horend bij dat zoekscherm getoond wordt waaronder de code voor de behandelend ambtenaar. Een medewerker kan dan zien

wat er aan werk ligt bij zijn collega behandelaars als hij kiest voor een andere selectie dan "mijn openstaande posten". Hoe vaak daar gebruik van gemaakt is, is niet te achterhalen. Ook de in uw vraag genoemde "systeemdump" is op deze wijze mogelijk: de zoekfunctionaliteit biedt de mogelijkheid om de uitkomst van de zoekvraag te exporteren naar een formaat dat door Excel ingelezen kan worden. Het gebruik van de zoekschermen wordt niet gelogd. Daarom is niet bekend en te achterhalen hoe vaak deze opties zijn gebruikt.

Vraag 34

Kunt u aangeven welke vormen van systeemdump via de excel-exportfunctie in het verleden zijn uitgevoerd, bijvoorbeeld via het vrije invoerveld? Zo neen, bent u bereid dit uit te laten zoeken?

Antwoord vraag 34

Nee, dit is niet bekend en niet te achterhalen. Op basis van de logging is slechts terug te halen of een user een scherm heeft geopend, of er daadwerkelijk een export gemaakt is, is uit de logging niet te herleiden.

Vraag 35

Is bij de Belastingdienst bekend dan wel uitdraaien, dan wel queries, dan wel systeemdumps zijn gedaan op basis van de tweede nationaliteit?

Antwoord vraag 35

Er is geen specifiek veld waarin de nationaliteit ingevuld wordt, dan kan alleen in het vrije tekstveld zijn gedaan. Onderzoek naar de teksten opgenomen in dit open veld heeft geen vulling met nationaliteit opgeleverd.

Vraag 36

Kunt u aangeven welke handleidingen er over FSV in omloop waren voor de verschillende onderdelen van de Belastingdienst? Kunt u die handleidingen sturen naar de Kamer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 36

Er is een handleiding FSV van oktober 2013 (met een onderdeel handreiking autorisaties). Deze is digitaal beschikbaar. Daarnaast zijn er specifieke instructies voor sommige directies. PM deze doe ik u hierbij wel/niet toekomen.

Vraag 37

Kunt u aangeven hoe FSV bijdroeg aan het verrijken van beschikbare gegevens (bladzijde 7 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling)?

Antwoord vraag 37

De Belastingdienst gebruikt de informatie uit FSV als contra-informatie om te bepalen of en in hoeverre ingediende aangiftes of verzoeken moeten worden beoordeeld. In de begeleidende brief gaan wij uitgebreid in op het gebruik van de informatie uit FSV door de Belastingdienst.

Vraag 38

Kunt u aangeven hoe kliks in FSV bijdroegen aan modellen voor 'risicovinding' voor de CAF?

Antwoord vraag 38

Het CAF-team gebruikt geen modellen voor risicovinding waarbij kliks in FSV werden betrokken. Wel is FSV gebruikt bij het CAF-team voor het bepalen of een casus het onderzoeken waard was nadat een signaal was ontvangen. Voor het Burger Service Nummer dat aan de facilitator uit het signaal waren gekoppeld is getoetst of ze in FSV voorkwamen.

Vraag 39

Hoe vaak is er vanuit de CAF-teams beroep gedaan op FSV om personen te raadplegen?

Antwoord vraag 39

Het CAF-team bestaat uit 14 medewerkers, hiervan zijn zeven medewerkers één of meerdere keren ingelogd geweest in de referentieperiode van 18 september 2019 tot en met 27 februari 2020. De logging van FSV gaat niet verder terug dan die genoemde periode. Van belang hierbij is dat medewerkers uit CAF-team naast hun taken voor CAF ook werkzaamheden voor hun eigen directie uitvoerden. De werkzaamheden voor het CAF-team waren meestal niet fulltime. Dat medewerkers uit het CAF-team ingelogd zijn geweest in FSV wil dus niet zeggen dat de medewerker dit heeft gedaan voor uitvoering van taken van het CAF-team. Dat is ook niet terug te halen. Het is ook niet vast te stellen wie er in het verleden deel heeft uitgemaakt van een CAF-team omdat dit geen formeel organisatieonderdeel is. De logging is niet zo gedetailleerd dat aan te geven is of en hoeveel personen er door een user geraadpleegd zijn.

Vraag 40

Hoe vaak zijn er meldingen/signalerings gedaan in FSV door de CAF-teams/ dan wel Toeslagen?

Antwoord vraag 40

In de periode 2014 tot en met 2019 zijn door Toeslagen ongeveer 6200 meldingen/signalerings geregistreerd in FSV. Dit komt overeen met ongeveer 10% van de berichten die in de fraudepostbus in deze periode zijn ontvangen.

PM CAF team wordt nog uitgezocht.

Vraag 41

Kunt u aangeven wat bedoeld wordt in voetnoot 13 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling dat Toeslagen FSV gebruikt om te raadplegen bij Bibob- en Track-verzoeken?

Antwoord vraag 41

FSV geeft een overzichtelijke weergave van de opgelegde sancties, of een voornemen daartoe. Dit wordt (mede) gebruikt voor de beantwoording van de inhoudelijke verzoeken van Justis-Bibob. Voor de verzoeken van Justis-track wordt geen gebruik gemaakt van FSV.

<VRAAG 42 EN VRAAG 43 ZIJN NIET GESTELD>

Vraag 44

Hoe behoort het door Toeslagen opnemen van strafrechtelijke gegevens in FSV tot de wettelijke taak als vermeld onder kopje 11? Valt dit onder 'gerechtvaardigd belang'? Wie heeft dit gerechtvaardigd belang getoetst?

Antwoord vraag 44

Grondslag voor de verwerking van strafrechtelijke en andere gevoelige gegevens is niet het gerechtvaardigd belang (artikel 6, eerste lid, onder f, AVG), maar de vervulling van een taak van algemeen belang (artikel 6, eerste lid, onder e, AVG). In artikel 11, tweede lid, Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) is immers bepaald dat Belastingdienst/Toeslagen het organisatieonderdeel van de rijksbelastingdienst is dat belast is met het toekennen, uitbetalen en terugvorderen van tegemoetkomingen. Bij de totstandkoming van de Awir werd opgemerkt dat de uitvoering rust op drie pijlers (TK, 2004–2005, 29 764, nr. 3, p. 21), waaronder strafrechtelijk optreden als sluitstuk in gevallen van bewust misbruik.

Vraag 45

Erkent u dat uit de opsomming van punten onder het kopje 12 'bijzondere gegevensverwerking' van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling niet komt dat het voor Toeslagen was toegestaan de gegevens in FSV te plaatsen?

Antwoord vraag 45

Zie het antwoord op vraag 44.

Vraag 46

Kunt u de onderstaande opsomming zoals te vinden op pagina 11 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling even op u in laten werken en dan per punt reageren

1 "een informatieverzoek is bv. niet op voorhand / op per definitie een (fraude)signaal en de actualiteitswaarde begrenst. De huidige werkwijze is hier onvoldoende ingericht"

2 "de verdere verwerking is aan beperkingen onderhevig incl. dit tot plicht tot vernietiging bijvoorbeeld bij gebleken onbruikbaarheid of onjuistheid. De huidige werkwijze is hierop onvoldoende ingericht"

3 "In de verdere verwerking speelt de context en kwaliteit van de gegevens een bepalende rol voor alle rechtmatigheid en welbepaaldheid van de verdere verwerking. Die is niet voor alle gevallen zondermeer aanwezig. De huidige verwerkingswijze is hierop onvoldoende ingericht"

4 "De context van een informatieverzoek in combinatie met (de betekenis van) de gegevens is wel bepalend voor de wijze gebruik. Een extern informatieverzoek is niet bedoeld te gelden als / niet op voorhand / per definitie een (fraude)signaal en de actualiteitswaarde is begrenst. Toeslagen doet bij gerede twijfel eerst onderzoek en voert dan evt. een signaal op. De huidige verwerkingswijze moet ten aanzien van deze aspecten worden verbeterd"

5 "Ook hier is bij aanvang van de verwerking sprake van de uitzondering 'onder toezicht van de overheid'. De verdere verwerking is wel aan beperkingen onderhevig incl. dit plicht tot vernietiging bijvoorbeeld bij gebleken onbruikbaarheid of onjuistheid. De huidige verwerkingswijze moet ten aanzien van deze aspecten worden verbeterd"

6 "In verdere verwerking speelt de context en kwaliteit van de gegevens een bepalende rol voor de rechtmatigheid en welbepaaldheid van de verdere verwerking. Die is niet voor alle gevallen zondermeer aanwezig. De huidige verwerkingswijze moet ten aanzien van deze aspecten worden verbeterd"

Antwoord vraag 46

De door u gehanteerde citaten zien op gebreken in de werkwijze van het proces dat de genoemde signalen verwerkt. De vier verwerkingen die ondersteund worden door de applicatie FSV kunnen bijzondere persoonsgegevens ontvangen, terwijl de werkwijze daar niet op voorhand in voorziet. Zo verwijst het eerste citaat naar het proces van verwerken van informatieverzoeken. In dat proces kunnen strafrechtelijke gegevens ontvangen worden. Die worden echter door de applicatie net zo behandeld als gewone persoonsgegevens. Vandaar ook het algemene advies om de applicatie te herbouwen opdat de gegevens op een juiste manier beschermd kunnen worden. Vanwege de samenhang van de citaten is gekozen voor een integraal antwoord.

Vraag 47

Hoe denkt u FSV weer in gebruik te nemen na onderstaand oordeel op pagina 12 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling: "Gegevens met een zwarte lijst-karakter: in FSV ontstaan of worden bepaalde gegevenselementen verwerkt die het karakter van een zwarte-lijst-element hebben of krijgen. De mogelijke subjectiviteit ('bias', vooringenomenheid, zelfversterkend effect door stapeling) maakt het verwerken risicovol. Ook het voorkomen in FSV als betrokkene wordt een risicosignaal."

Antwoord vraag 47

In de begeleidende brief zijn wij ingegaan op het weer in gebruik nemen van FSV.

Vraag 48

Kunt u reconstrueren hoe het mogelijk was dat maar liefst 5.000 personen in FSV konden in januari 2019 en dat het aantal toen nog toenam? Wie is verantwoordelijk geweest voor het feit dat zoveel toegang tot persoonsgegevens werd verschaft?

Antwoord vraag 48

De applicatie FSV werd gebruikt door verschillende soorten functionarissen uit verschillende directies binnen de Belastingdienst. Een Belastingdienstmedewerker is niet geautoriseerd voor FSV in zijn geheel maar voor één of meer specifieke taken binnen FSV, bijvoorbeeld "behandelaar" of "raadpleger". Zo kun je bijvoorbeeld de taak "behandelaar" hebben inclusief 'schrijfrechten' om bijvoorbeeld binnengekomen signalen te registreren of de taak "raadpleger" waarbij je alleen de informatie alleen kunt inzien.

FSV werd gebruikt in de processen van meerdere organisatieonderdelen, bijvoorbeeld zowel bij de directie Toeslagen als de directie MKB. Binnen de directies maakten vooral medewerkers van toezichts- en fraude teams gebruik van FSV. Omdat FSV gebruikt wordt in meerdere organisatieonderdelen en medewerkers in bepaalde functies automatisch werden geautoriseerd ontstond het aantal van die 5000 autorisaties.

Met opmerkingen In deze zin staat "alleen"
2x. 2^e kan weg

Vraag 49

Hoeveel mensen hadden een dubbele autorisatie tot FSV? Waarom houdt het identity management system (IMS) dit niet bij?

Antwoord vraag 49

677. Dit houdt IMS wel bij.

Dubbele autorisaties ontstaan doordat iemand twee rollen in de applicatie kan hebben. Bijvoorbeeld "opvoerder" en "raadpleger".

Vraag 50

Is het IMS voor meer systemen binnen de Belastingdienst verantwoordelijk voor de autorisatie voor toegang? Zo ja, hoeveel? Kunnen daar dezelfde problemen optreden als bij FSV?

Antwoord vraag 50

Ja, het IMS is voor de Belastingdienst de basis voor toekenning van autorisaties voor ruim 900 systemen. Een medewerker wordt nooit rechtstreeks geautoriseerd voor een applicatie, maar doet dat op basis van de rol die een medewerker uitoefent.

In een zogenoemd rollenmodel is vooraf vastgelegd wat de autorisaties moeten zijn voor een bepaalde rol. Voorbeelden van deze rollen zijn "klantbehandelaar omzetbelasting", "administratief medewerker inkomstenbelasting" en "management ondersteuner". Voor elk van die rollen is vastgelegd welke taken uit welke applicaties nodig zijn voor het werk dat uitgevoerd wordt binnen die rol. In IMS ligt dat rollenmodel vast. Een teammanager koppelt in IMS een medewerker uit het team aan één van de rollen die voor het team beschikbaar is en IMS zorgt er dan voor dat de betreffende medewerker alle autorisaties krijgt die horen bij de rol.

Met opmerkingen : ..., maar de leidinggevende doet dat via IMS op basis van

Met opmerkingen : "de" weghalen

Vraag 51

Is te achterhalen of de 5/6 functioneel beheerders, die in januari 2019 in beeld waren, correct gehandeld hebben als het gaat om het toegang verlenen tot FSV?

Antwoord 51

Op basis van onderzoek op de back-up van FSV, heeft de Belastingdienst geen onregelmatigheden aangetroffen.

Met opmerkingen : Wellicht toevoegen:
Zoals in antwoord 50 vermeld, verlenen de beheerders niet rechtstreeks toegang, maar verloopt d't proces via IMS.

Vraag 52

Wat voor profielen worden precies bedoeld in de volgende zinsnede: 'profielen op basis van dergelijke kenmerken worden ingezet voor selectie van dossiers voor toezicht of klantbehandeling. Dergelijke profielen zijn geen product van profilering in de zin van de AVG?' (pagina 9 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling) Is dit voorgelegd aan de Autoriteit Persoonsgegevens, of tenminste aan van het ministerie van Financiën? Zo nee, waarom niet? Wie besloot dit niet voor te leggen?

Antwoord vraag 52

Hier worden profielen bedoeld die worden gebruikt voor de keuzes binnen toezichtactiviteiten. Hierbij is te denken aan risicomodellen binnen de OB aanpak. Een specifiek voorbeeld hiervan is de aanpak van btw-carrouselfraude.

PM aanvullen met antwoord voorgelegd AP

Vraag 53

Kunt u aangeven waarnaar wordt verwezen als het gaat waarom profielen volgens het 'standpunt/beslissing' van DT BD juni 2018 (voetnoot 9 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling) geen product van profilering in de zin van de AVG zijn? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 53

In het kader van de implementatie van de AVG heeft de Belastingdienst interne beleidslijnen opgesteld over de uitleg en toepassing van de (open) normen in de AVG. Dit om te bewerkstelligen dat daaraan in de uitvoeringspraktijk eenduidige invulling wordt gegeven. Ook over profilering als onderdeel van geautomatiseerde besluitvorming is zo'n beleidslijn opgesteld. Deze houdt het volgende in: de Belastingdienst houdt subjectgericht toezicht op grond van risicomodellen (in de praktijk 'profielen' genoemd) die gebaseerd zijn op objectieve kenmerken. Deze modellen worden gebruikt voor het selecteren van posten voor handmatige behandeling, niet voor het geheel geautomatiseerd nemen van besluiten ten aanzien van personen. De uitvoeringspraktijk van de Belastingdienst valt daarmee binnen de grenzen die de AVG aan profilering als onderdeel van geautomatiseerde besluitvorming stelt.

Met opmerkingen : Check: past dit ook binnen de uitspraak tav SyRI?

Vraag 54

Kunt u verklaren wat de reden was om een passage aan de journalisten weg te laten op pagina 9 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling bij het Wob-verzoek (11,1) ?

Antwoord vraag 54

Het beleid van Financiën is dat persoonlijke beleidsopvattingen niet openbaar worden gemaakt wanneer die zijn opgenomen in een document waarop een Wob-verzoek betrekking heeft. Wanneer de Kamer om dat document verzoekt ligt het anders. De strekking van 68 GW is ruimer dan de WOB.

PM-check DJZ

Vraag 55

Kunt u aangeven op welke wijze de volgende passage uit de gegevensbeschermingseffectbeoordeling behoort tot een persoonlijke beleidsopvatting: "Enkele van de binnen FSV verwerkte elementen' én het feit dat er ook niet zondermeer objectief getoetste of toetsbare signalen worden geregistreerd, maken dat het karakter van sommige verwerkingsvormen binnen FSV als profilering inclusief 'zwarte lijst'-achtige effecten kunnen gelden.

Het überhaupt voorkomen van een betrokkene in FSV wordt bijvoorbeeld gebruikt als signaal in bv. afnemende 'systemen' / verdere verwerkingen (DF&A, mogelijk IVT), zonder dat dit op basis van een objectief aangetoond (verhoogd) risico is gebaseerd (risico van waardering als.. 'waar rook is, is vuur'). Het onderscheid tussen een signaal en een informatievraag wordt bij verdere verwerking ook niet of niet juist gewogen. Niet ieder informatieverzoek is op voorhand een fiscaal signaal." (4)

Antwoord vraag 55

Dat werd ingegeven door het woordje 'kunnen'. Dit woord, en dan met name de passage die daarop volgt wordt geïnterpreteerd als een persoonlijke beleidsopvatting van de auteur. Het is niet duidelijk of de auteur dit heeft opgeschreven als feit of dat hij daarin zijn eigen opvatting heeft neergelegd. De strekking van 68 GW is ruimer dan de Wob.

Check DJZ

Vraag 56

Wie heeft besloten en/of geautoriseerd dat deze passage werd 'weggelakt'? Hoe oordeelt u over dit besluit? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord vraag 56

Bij de eerste juridische beoordeling over het verstrekken van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling aan de media is geoordeeld dat de desbetreffende passage viel onder de uitzonderingsgrond persoonlijke beleidsopvatting van de Wob. Bij verstrekking aan de Tweede Kamer heeft een herbeoordeling van deze passage plaats gevonden. De strekking van 68 GW is ruimer dan de Wob.

Check DJZ

Vraag 57

Kunt u aangeven welke andere processen worden bedoeld, zoals in voetnoot 10 van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling wordt vermeld?

Antwoord vraag 57

De desbetreffende processen zijn opgenomen in de tekst van voetnoot 10: Negatieve-norm OB, prioriteit (2 vormen, nader duiden), besmet adres, besmette postcode.

Vraag 58

Wat is een besmet adres of besmette postcode? Hoe ontstaat dat? Wie houdt dit bij? Welke instanties houden deze informatie allemaal bij? Kunt u dit uitvoerig toelichten?

Antwoord vraag 58

Een voorbeeld van een besmet adres is een adres waarop veel personen/bedrijven (honderden) staan ingeschreven. Een ander voorbeeld kan een onlogische registratie van een bedrijf op een adres zijn, bijvoorbeeld een garagebedrijf dat gevestigd is in een woontoren. Er is in 184 gevallen een besmet adres geselecteerd. Er zijn geen instructies over wanneer die aangegeven moest worden.

Vraag 59

Aan welke 'mogelijk subjectieve waardeningen uit andere processen' moet worden gedacht? Heeft dit te maken met vooringenomenheid richting personen of bedrijven? Heeft dit te maken met het categoriaal beoordelen van een groep? Kunt u dit uitvoerig toelichten?

Antwoord vraag 59

Zie het antwoord bij vraag 57. Veel beoordelingen moeten worden uitgevoerd door medewerkers aan de hand van een professionele afweging, waarin alle omstandigheden van het geval worden gewogen. Omdat niet iedere zaak gelijk is zullen ook de beoordelingen niet altijd gelijk uitvallen. Dat heeft niets met vooringenomenheid te maken.

Vraag 60

Kunt u verklaren waarom FSV, waarin toch persoonsgegevens worden verwerkt, niet staat in het overzicht 'verwerkingen van persoonsgegevens' van de Belastingdienst zelf? (5)

Antwoord vraag 60

Het 'Overzicht verwerkingen persoonsgegevens door de Belastingdienst' is een uittreksel van verwerkingen door de Belastingdienst die in het register van verwerkingen zijn opgenomen. Het overzicht verwijst naar verschillende verwerkingen op het gebied van toezicht en het bestrijden van fraude. FSV is een applicatie die gebruikt wordt bij verschillende verwerkingen die zien op het bestrijden van fraude. De applicatie FSV zelf is geen verwerking.

Vraag 61

Kunt u aangeven hoe het volstaan van de verwijzing naar de brochure 'Overzicht verwerkingen van persoonsgegevens van de Belastingdienst', zoals beschreven op pagina 13 voldoende is, als FSV niet voorkomt in deze brochure?

Antwoord 61

Zoals in het antwoord op vraag 60 is aangegeven, gaat het om de verwerking in het kader bestrijding van fraude en niet om de applicatie FSV.

Vraag 62

Waarom is het bestaan van het FSV niet aan de Adviescommissie uitvoering toeslagen en de Auditdienst Rijk gemeld? (2)

Antwoord vraag 62

Naar aanleiding van vragen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen en van de ADR is zowel aan de Adviescommissie als aan de ADR op verschillende momenten een aantal documenten verstrekt. In enkele daarvan komt FSV aan de orde. De GEB van de FSV is begin maart jl. aan zowel AUT als de ADR gezonden. Eerder heb ik uw Kamer, in mijn antwoorden van 27 februari jl. (Kenmerk 2020D08166) meegedeeld in welke bronbestanden de ADR precies onderzoek doet. Het feit dat de FSV daarin niet genoemd wordt betekent dus niet dat AUT en ADR niet op de hoogte waren van FSV.

1) Gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB/PIA), FSV. (RTL Nieuws 29 februari 2020

<https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/5037966/belastingdienst-toeslagenaffaire-ministerie-van-financien>)

2) Antwoord op vragen van het lid Leijten over de afwikkeling van de CAF-11 gedupeerden van 27 februari 2020 (Kenmerk 2020D08166)

3) Antwoord op vragen van het lid Leijten over de afwikkeling van de CAF-11 gedupeerden van 27 februari 2020 (Kenmerk 2020D08166)

3) Ongecensureerde versie van GEB FSV als bijlage bij Kamerbrief van 2 maart 2020 (Kenmerk 2020Z04057)

4) Belastingdienst, april 2019

(https://download.belastingdienst.nl/belastingdienst/docs/verw_persoonsgegevens_belastingdienst_al5303z9fd.pdf)

2020Z04221

Vragen van het lid Omtzigt (CDA) aan de Staatssecretarissen en de Minister van Financiën over de «Fraude Signalering Voorziening» (FSV) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) (ingezonden 4 maart 2020).

Vraag 1

Wanneer bent u op de hoogte gesteld van het bestaan van de FSV en van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling FSV (Fraude Signalering Voorziening)?

Antwoord vraag 1

Wij zijn naar aanleiding van persvragen van RTL Nieuws en Trouw op 18 februari 2020 op de hoogte gesteld van het feit dat er binnen de Belastingdienst een applicatie met de naam Fraude Signalering Voorziening (FSV) is en dat er een GEB was uitgevoerd.

Vraag 2

Bent u bekend met het feit dat artikel 35, lid 2, van de AVG stelt: "Wanneer een functionaris voor gegevensbescherming is aangewezen, wint de verwerkingsverantwoordelijke bij het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling diens advies in."?

Antwoord vraag 2

Ja.

Vraag 3

Wanneer is de functionaris voor gegevensbescherming (van het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst) ingelicht over het uitvoeren van deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling?

Antwoord vraag 3

[] van het ministerie van Financiën [] is op of rond 20 februari 2020 door [] van de Belastingdienst mondeling geïnformeerd over de persvragen van RTL Nieuws en Trouw, over FSV en over de GEB.

Vraag 4

Wanneer heeft de functionaris voor gegevensbescherming de gegevensbeschermingseffectbeoordeling (welke versie dan ook) ontvangen?

Antwoord vraag 4

Op 20 februari 2020 is de GEB ter informatie aan [] gestuurd. Op 26 februari 2020 is de GEB nogmaals aan [] gestuurd en is hem formeel om advies gevraagd over de GEB, versie 1.2 van november 2019. In de periode hiertussen heeft de Belastingdienst nogmaals geïnventariseerd wat met de aanbevelingen uit de GEB is gedaan. Na ontvangst van het advies van [] is door de Belastingdienst besloten om FSV uit te schakelen.

Vraag 5

Bent u op de hoogte van artikel 36 van de AVG die stelt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."?

Antwoord vraag 5

Ja.

Vraag 6

Heeft u kennis genomen van de conclusie: "In zijn algemeenheid kan worden geconcludeerd dat de huidige opzet van FSV geen goede aansluiting (meer) heeft op de verwerkingsbeginselen van art. 5 AVG. Ten aanzien van elk van de 10 in dit artikel genoemde beginselen zijn een of meer bevindingen gedaan en afgeleid daarvan zijn er privacy risico's gesignaleerd."? En deelt u de mening dat er een hoog risico is?

Antwoord vraag 6

In de begeleidende brief gaan wij uitgebreid in op de conclusie van de GEB en dat er nieuwe GEB's op de verwerkingen moeten worden gedaan.

Vraag 7

Heeft de functionaris voor gegevensbescherming of iemand anders bij de Belastingdienst de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op de hoogte gesteld van de redelijk schokkende uitkomsten van deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling? Zo ja, wie heeft dat gedaan? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 7

Zoals in de begeleidende brief is aangegeven had de conclusie uit de GEB van januari 2019 aanleiding moeten zijn om specialisten als [] van de Belastingdienst en [] te betrekken. [] had als interne toezichthouder kunnen adviseren over de bij het uitvoeren van de GEB gedefinieerde risico's en voorgestelde maatregelen. [] zou de verwerkingsverantwoordelijke hebben kunnen adviseren over eventuele (rest)risico's en over het in verband daarmee raadplegen van de AP.

Het is op dit moment onvoldoende aangetoond dat de benodigde (aanvullende) maatregelen getroffen zijn. Daarom is mede naar aanleiding van het alsnog ingewonnen advies van [] op 28 februari 2020 FSV uitgezet.

Naar aanleiding van de aandacht vanuit de media en uw Kamer heeft de Belastingdienst op 2 maart 2020 de AP geïnformeerd over FSV. Ter informatie is een afschrift van de uitgevoerde concept GEB van november 2019 meegestuurd aan de AP.

Vraag 8

Heeft de Belastingdienst de AP ooit op de hoogte gesteld van de uitkomst van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling, omdat er risico's zijn? Zo ja, bij welke gegevensbeschermingseffectbeoordeling is dat gebeurd?

Antwoord vraag 8

De AP is, sinds het van toepassing worden van de AVG op 25 mei 2018, niet eerder gevraagd om na het uitvoeren van een GEB te adviseren over een verwerking die een hoog risico oplevert. Tot nu toe is de Belastingdienst gelukt om maatregelen te vinden om dit risico te beperken. De AP hoeft enkel om advies te worden gevraagd als er sprake is van een hoog risico dat niet met passende maatregelen is weg te nemen.

Vraag 9

Indien de Belastingdienst de AP niet op de hoogte gesteld heeft, wilt u dat dan per ommegaande doen en de Kamer op de hoogte houden van elke brief en elke besluit dat de AP neemt?

Antwoord vraag 9

De AP is geïnformeerd op 2 maart 2020. De AP heeft inmiddels aangegeven dat zij een onderzoek start. Ik zal uw Kamer op de hoogte houden van brieven en-besluiten van de AP in deze kwestie.

Vraag 10

Indien de AP niet op de hoogte gesteld is van deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling over het FSV, wat heeft de Belastingdienst dan geleerd van eerdere affaires waarin de AP pas op de hoogte gesteld is van grote problemen met privacy na publiciteit en Kamervragen, zoals bij de affaire rondom de broedkamer en bij het bijhouden van de dubbele nationaliteit?

Antwoord vraag 10

De AP hoefde niet te worden geïnformeerd over de GEB van FSV. We zijn hier in de begeleidende brief uitgebreid op ingegaan.

De Belastingdienst werkt hard aan het duurzaam voldoen aan de AVG en blijft dat doen. Naleving van de AVG is immers geen statisch gegeven, maar een proces dat voortdurend aandacht vergt. De genomen maatregelen en de gestelde kaders moeten worden onderhouden. De Belastingdienst blijft dus doorlopend werken aan maatregelen en kaders. Wij vinden het belangrijk om te benadrukken dat incidenten niet zijn uit te sluiten, in de veelheid van (veranderende) processen

en complexiteit van de organisatie. De Belastingdienst streeft ernaar deze situaties conform de normen van de AVG af te handelen.

Vraag 11

Deelt u de mening van de indiener dat de AP ondertussen niet serieus genomen wordt door de Belastingdienst als toezichthouder?

Antwoord vraag 11

Nee, dit beeld deel ik niet. De Belastingdienst hecht veel waarde aan het oordeel van de AP. Zoals wij hierboven hebben aangegeven was er in dit geval geen verplichting advies (voorafgaande raadpleging) te vragen aan de AP.

Vraag 12

Hoe zou u het vinden als een belastingplichtige zich opstelt ten opzichte van de Belastingdienst, zoals de Belastingdienst zich nu opstelt ten opzichte van de autoriteit persoonsgegevens?

Antwoord vraag 12

De Belastingdienst neemt de AP en burgers serieus. Het voldoen aan de regels van de wet geldt voor iedereen: voor de Belastingdienst, burger of bedrijven. Zoals wij hierboven hebben aangegeven was er in dit geval geen verplichting advies (voorafgaande raadpleging) te vragen aan de AP.

Vraag 13

Hoeveel personen (rechtspersonen, natuurlijke personen) stonden op 1/1/2019 (voor het opschonen) geregistreerd in het FSV?

Antwoord vraag 13

Het is niet bekend hoeveel personen op 1 januari 2019 in FSV geregistreerd stonden. Ik kan u alleen de aantallen geven voor en na de schoning van 27 februari 2020:

	Natuurlijke personen	Niet natuurlijke personen	Onbekend	Totaal
Vóór schoning aantal unieke BSN	244.273	85.350	6	329.629
Na schoning aantal unieke BSN	133.508	52.542	5	186.055
Vershil	110.765	32.808	1	143.574
Onbekend: niet bestaande BSN.				

Vraag 14

Op welke wijze kunnen mensen inzage krijgen in hun registratie in het FSV? Bent u bereid mensen hierover actief te informeren?

Antwoord vraag 14

Wij zijn in de begeleidende brief ingegaan op het inzagerecht.

Vraag 15

Hoe gaat u ervoor zorgen dat de Belastingdienst fraudesignalen wel op een nette manier bijhoudt?

Antwoord vraag 15

De Belastingdienst dient nieuwe GEB's op alle verwerkingen uit te voeren om risico's in kaart te brengen. Ook moeten eventuele maatregelen in kaart worden voorgesteld, als daar reden toe is.

Met opmerkingen Moeten in kaart worden gebracht of moeten worden voorgesteld

Naar aanleiding daarvan kan geconcludeerd worden of er restrisico's zijn en hoe die eventuele restrisico's beoordeeld moeten worden (wel of geen hoog risico). In de begeleidende brief zijn we hierop ingegaan.

Vraag 16

Zijn de gegevens van de FSV, die kennelijk nu niet meer gebruikt wordt, in andere systemen overgenomen? Zo ja, in welke systemen en wordt in die systemen de AVG dan wel nageleefd?

Antwoord vraag 16

Nee, de gegevens van FSV zijn niet direct overgenomen in andere systemen van de Belastingdienst en is ook geen koppeling. Niet uit te sluiten is dat individuele medewerkers handmatig informatie uit FSV in andere systemen hebben gezet. Dit is niet te achterhalen.

Vraag 17

Heeft u de ADR en de commissie-Donner op de hoogte gesteld van het bestaan van FSV en de gegevensbeschermingseffectbeoordeling? Zo nee, waarom niet en wilt u dat per ommekeer doen?

Antwoord 17

Naar aanleiding van vragen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen en van de ADR is zowel aan de Adviescommissie als aan de ADR op verschillende momenten een aantal documenten verstrekt. In enkele daarvan komt FSV aan de orde. De GEB van de FSV is begin maart jl. aan zowel AUT als de ADR gezonden.

Vraag 18

Kunt u deze vragen een voor een en binnen twee weken beantwoorden? En kunt u nog voor het AO Belastingdienst aan de Kamer meedelen of en wanneer de AP geïnformeerd is of geïnformeerd wordt over deze gegevensbeschermingseffectbeoordeling?

Antwoord vraag 18

Zoals aangegeven in onze brief van 19 maart 2020¹ hangen de schriftelijke vragen over FSV nauw samen met de in het Algemeen Overleg van 4 maart toegezegde brief over de FSV. Om die reden hebben we deze schriftelijke vragen gecombineerd met deze brief. Zoals eerder aangegeven heeft de Belastingdienst de AP op 2 maart 2020 geïnformeerd.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Leijten (SP), ingezonden 4 maart 2020 (vraagnummer 2020Z04218).

Met opmerkingen : Het woordje ER ontbreekt

¹ TK 2019/2020, 31066, nr. 614

2020Z04222

Vragen van het lid Azarkan (DENK) aan de Staatssecretaris van Financiën over *het bestaan van een geheime zwarte lijst van vermeende fraudeurs die veel mensen gedupeerd heeft* (ingezonden 4 maart 2020).

Vraag 1

Bent u op de hoogte van de berichtgeving over een geheime zwarte lijst van vermeende fraudeurs die veel mensen gedupeerd heeft? 1)

Antwoord vraag 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat in de Fraude Signalering Voorziening (FSV) 180.000 mensen staan, die volgens de Belastingdienst extra aandacht behoeven?

Antwoord vraag 2

In de onderstaande tabel treft u de aantallen aan voor en na de schoning op 27 februari 2020.

	Personen	Rechts- personen	Onbekend	Totaal
Vóór schoning	244.273	85.350	6	329.629
Na schoning	133.508	52.542	5	186.055
Verwijderd	110.765	32.808	1	143.574
Onbekend: niet bestaande identificatie.				

Vraag 3

Klopt het dat deze zwarte lijst negentien jaar lang geheimgehouden is voor de Kamer?

Antwoord vraag 3

Zoals toegelicht in de begeleidende brief is FSV een applicatie waarin de Belastingdienst onder meer fraudesignalen registreert. Dit is niet geheimgehouden voor de Kamer. Zoals eerder aangegeven had de Belastingdienst de applicatie moeten uitschakelen of aan moeten passen omdat deze niet aan de eisen uit de AVG voldeed.

Vraag 4

Kunt u uitsluiten dat er nog veel meer geheimgehouden wordt voor de Kamer? Wat wordt er nog meer geheimgehouden voor de Tweede Kamer?

Antwoord vraag 4

Mijn streven is om uw Kamer tijdig, transparant en zo volledig als mogelijk te informeren. Tegelijkertijd kan ik niet uitsluiten dat er in de toekomst nog zaken naar boven zullen komen. Als daar aanleiding toe is zullen wij uw Kamer daarover informeren.

Vraag 5

Klopt het dat de aantekeningen in FSV rijp en groen waren, variërend van veroordelingen door een rechter tot vage verdachtmakingen?

Antwoord vraag 5

Het klopt dat er sprake is van verschillende informatie die geregistreerd is in FSV. Zoals in de begeleidende brief is aangegeven zitten er pas gevolgen aan de registratie in FSV als er nader onderzoek is gedaan.

Met opmerkingen []: Deze toevoeging voegt niets toe aan het antwoord op de vraag (of het geheimgehouden is).

Met opmerkingen []: Misschien nog iets tussenvoegen in de trant van "naar boven zullen komen, alhoewel van bewuste geheimhouding geen sprake is." ??? Of wordt dat als defensief ervaren?

Vraag 6

Klopt het dat de lijst negentien jaar lang geheimgehouden is voor de burgers?

Antwoord vraag 6

De Belastingdienst informeert burgers niet over alle 900 applicaties die worden gebruikt bij de uitvoering van haar taken. Zoals uitgelegd in de begeleidende brief is FSV een applicatie om onder andere fraudesignalen in te registeren. Dit is niet actief bekend gemaakt, dat is iets anders dan geheimgehouden voor burgers.

Vraag 7

Klopt het dus ook dat niemand zich heeft kunnen verweren tegen de plaatsing op deze lijst?

Antwoord vraag 7

Een natuurlijk persoon of rechtspersoon die als gevolg van een fraudesignaal in FSV wordt geregistreerd, kan daartegen geen bezwaar aantekenen of in beroep gaan. Bezwaar en beroep kan pas worden aangetekend tegen een eventuele gecorrigeerde aangifte of de aangepaste toeslag.

Vraag 8

Op welke manier kunnen zij alsnog bezwaar maken?

Antwoord vraag 8

In de begeleidende brief gaan wij in op de mogelijkheden om bezwaar te maken.

Vraag 9

Op welke manier gaat u inzage geven in de 180.000 mensen op de zwarte lijst in hun eigen dossier?

Antwoord vraag 9

Wij zijn in de begeleidende brief ingegaan op het inzagerecht.

Vraag 10

Op welke manier kunnen zij hun gegevens corrigeren of laten verwijderen?

Antwoord vraag 10

PM

Vraag 11

Hoeveel mensen van de Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) 11-zaak en de naar schatting 9000 andere toeslaggedupeerden hebben ook last gehad van deze zwarte lijst?

Antwoord vraag 11

PM

Vraag 12

Op basis van welke overwegingen is op 27 februari gestopt met het gebruiken van de zwarte lijst? Was dit een politieke beslissing, genomen door u?

Antwoord vraag 12

[] heeft, na de beoordeling van deze GEB (november 2019) over de FSV, geadviseerd om de persoonsgegevens niet, of niet langer, op deze wijze te verwerken zolang de voorgestelde maatregelen uit het rapport niet volledig zijn geïmplementeerd. Om die reden is door de Belastingdienst op 28 februari jongstleden besloten om de applicatie tijdelijk tot nader order uit te schakelen, die beslissing is dus niet door ons genomen.

Vraag 13

Klopt het dat alle voorgaande staatssecretarissen op de hoogte zijn geweest van de zwarte lijst, maar deze voor de Kamer verzwegen hebben?

Antwoord vraag 13

De voorgaanden Staatssecretarissen zijn, voor zover wij kunnen na kan gaan, niet op de hoogte gesteld van de FSV applicatie.

Vraag 14

Wat vindt u van deze ontluisterende gang van zaken? Welke conclusies trekt u hieruit?

Antwoord vraag 14

Zoals wij eerder aan de Kamer hebben laten weten zijn wij van mening dat de beslissing om (tijdelijk) te stoppen met het gebruik van de applicatie FSV eerder genomen had moeten worden. In de begeleidende brief zijn wij ingegaan op de gang van zaken en de conclusies.

1) NRC, 29 februari 2020 (<https://www.nrc.nl/nieuws/2020/02/29/belastingdienst-werkte-jarenlang-met-dubieuze-zwarte-lijst-a3992207>)

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid Leijten (SP), ingezonden 4 maart 2020 (vraagnummer 2020Z04218) en van het lid Omtzigt (CDA), ingezonden 4 maart 2020 (vraagnummer 2020Z04221)

2020Z05014/2020D10405

**Vragen over berichtgeving van Follow The Money over de toeslagenaffaire
(ingezonden 12 maart 2020)**

Vraag 37

Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn opgenomen in de Fraude Signaleringsvoorziening (FSV)?

Antwoord vraag 37

Zoals in de kabinetsreactie AUT en ADR is aangegeven is deze groep niet volledig in beeld en tot elke individuele toeslaggerechtigde te identificeren.

Vraag 38

Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn geïnformeerd dat ze opgenomen zijn/waren in de FSV?

Antwoord vraag 38

Zoals in de kabinetsreactie AUT en ADR is aangegeven is deze groep niet volledig in beeld en tot elke individuele toeslaggerechtigde te identificeren.

Vraag 39

Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn geïnformeerd omtrent de mogelijke gevolgen van opname in de FSV?

Antwoord vraag 39

Zoals in de kabinetsreactie AUT en ADR is aangegeven is deze groep niet volledig in beeld en tot elke individuele toeslaggerechtigde te identificeren.

Vraag 40

Hoeveel burgers van de zogenaamde tweede groep zijn door de Belastingdienst geïnformeerd dat ze verdacht werden van fraude?

Antwoord vraag 40

Zoals in de kabinetsreactie AUT en ADR is aangegeven is deze groep niet volledig in beeld en tot elke individuele toeslaggerechtigde te identificeren.

Vraag 41

Hoe is de verdenking van fraude gecommuniceerd met deze burgers?

Antwoord vraag 41

Zoals in de kabinetsreactie AUT en ADR is aangegeven is deze groep niet volledig in beeld en tot elke individuele toeslaggerechtigde te identificeren.

Vraag 50

Herinnert u zich dat de vorige staatssecretaris bij het debat over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen heeft aangegeven dat er geen kafkasysteem of zwarte lijst is waar je zomaar op komt, dat dit nooit het geval is geweest en nooit het geval zal zijn? Hoe is het mogelijk dat 5.000 medewerkers toegang hebben tot de FSV, maar de bewindspersoon niet over het bestaan van deze lijst op de hoogte is of wordt gebracht?

Antwoord vraag 50

Tijdens het debat van 21 maart 2019 heeft de toenmalige staatssecretaris aangegeven het beeld weg te willen nemen dat er een zwarte lijst zou zijn waar je zomaar opkomt. Tijdens dit debat ging

het specifiek over een geautomatiseerde selectie waardoor toeslaggerechtigden mogelijk op een zwarte lijst terecht zouden komen. De toenmalige staatssecretaris heeft tijdens dat debat toegelicht dat de Belastingdienst en Toeslagen gebruikmaken van toezichtlijsten, welke in verschillende gradaties bestaan. Dit ging onder andere over toezichtlijsten, welke werken middels een automatische selectie gevolgd door een handmatige beoordeling, en over de uitsluitlijst, waar mensen op staan waarvan na langdurige beoordeling is gezegd dat het hele burgerportaal even wordt stilgezet en waarover deze mensen geïnformeerd worden. FSV is een systeem waarin de Belastingdienst signalen op het vlak van (van mogelijke) fraude registreert. Deze informatie kan gebruikt worden als contra-informatie voor de beoordeling van aangiften. In de brief die wij u met deze beantwoording hebben doen toekomen, gaan wij uitgebreid in op het gebruik van FSV binnen de Belastingdienst. De enkele registratie in FSV leidt niet tot een correctie op de aangifte of het afwijzen van een toeslag. Hiervoor is altijd nader onderzoek nodig.

Vraag 56

Kunt u alle documenten naar de Kamer sturen waarin is gewezen op de risico's, kwetsbaarheden en bezwaren tegen de inzet van de FSV, bijvoorbeeld als het gaat om het ontbreken van logging?

Antwoord vraag 56

PM IV&D - inventarisatie loopt

Vraag 83

In hoeverre is de geheime zwarte lijst destijds al toegepast op toeslaggerechtigden? In hoeveel gevallen is dit gebeurd? Kunt u de heer Donner vragen om ook voor de slachtoffers van de zwarte lijst een schaderegeling te ontwerpen?

Antwoord vraag 83

PM gebruik FSV bij toeslagen.

De Adviescommissie Uitvoering Toeslagen heeft op 12 maart jl. haar eindrapport gepresenteerd.

De Commissie zal geen nieuwe werkzaamheden meer verrichten op dit dossier.

Met opmerkingen Hier wellicht herhalen
"De enkele registratie in FSV leidt niet tot een correctie op de aangifte of het afwijzen van een toeslag. Hiervoor is altijd nader onderzoek nodig." ??